

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 16C/14/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7621201368
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Baláž
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2021:7621201368.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudca JUDr. Radoslav Baláž, v spore žalobkyne: H. H., W.. XX.X.XXXX, F. C. N. S. XX, T., S. C., právne zastúpenej: Advokátska kancelária JUDr. Daniel Urban, s.r.o., Uhrova 18, Bratislava, IČO: 47 254 173 proti žalovanému: Z. Y., W.. XX.X.XXXX, F. R. L. XXX/XX, L. M., o určenie neexistencie záložného práva, takto

rozhodol:

I. Určuje sa, že záložné právo v prospech žalovaného zriadené na nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobkyne a to na byte č. X, vchod č. XX, v obytnom dome C. XX,XX, so súpisným číslom XXX, stojacom na parcelách registra „Z. evidovaných na katastrálnej mape pod číslami XXXX, XXXX v katastrálnom území L. W. U., zapísané na LV č. XXXX a zriadené na základe záložnej zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX neexistuje.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v plnom rozsahu, pričom o výške tejto náhrady bude rozhodnuté Okresným súdom Spišská Nová Ves samostatným uznesením, po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 12.03.2021 domáhala, aby súd určil, že záložné právo v prospech žalovaného zriadené na nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu, byt č. X, vchod č. XX v obytnom dome C. XX, XX so súpisným č. XXX, L. W. U. na pozemku par. č. XXXX, XXXX v k. ú. L. W. U. zapísanom na liste vlastníctva č. XXXX, zriadené na základe záložnej zmluvy zo dňa 26.02.2003 neexistuje.

2. Túto žalobu žalobkyňa odôvodnila tým, že dňa 26.02.2003 uzavrel žalovaný ako veriteľ zmluvu o pôžičke (ďalej len „Zmluva o pôžičke“) s dlžníkom N. L., C..Č.. XXXXXX/XXXX, F. C. XX, XXX XX L. W. U. (ďalej len „dlžník“), ktorej predmetom bola pôžička peňazí vo výške XXX.XXX,- L. (tristotísíc slovenských korún), ktoré veriteľ požičal dlžníkovi pre vlastné potreby. Zároveň sa veriteľ s dlžníkom dohodli, že dlžník vráti danú pôžičku do XX.XX.XXXX. Zároveň dňa XX.XX.XXXX žalovaný ako záložný veriteľ uzavrel so záložcom E. L. C.. Č.. XXXXXX/XXX, F. C. XX, XXX XX L. W. U. (ďalej len „záložca“), zastúpenou dlžníkom, záložnú zmluvu (ďalej len „Záložná zmluva“), ktorej predmetom bol byt č. X v bytovom dome obytný dom C. XX, XX so súpisným č. XXX, vchod č. XX, v katastrálnom území L. W. U., ktorý je postavený na pozemkoch par. č. XXXX, XXXX, zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX (ďalej len „Byt“), ktorým si mal záložný veriteľ zabezpečiť svoju pohľadávku z titulu Zmluvy o pôžičke. Záložné právo vzniklo vkladom do katastra nehnuteľností. Po smrti záložcu a následnom dedičskom konaní sa vlastníkom danej nehnuteľnosti stala žalobkyňa. Žalovaný listom zo dňa 25.01.2021 zaslal žalobkyni oznámenie, v ktorom jej ako vlastníčkovi Bytu adresoval ponuku o dohode na vyrovnaní pohľadávky z titulu Zmluvy o pôžičke. Žalobkyňa následne listom zo dňa 16.02.2021 odoslala žalovanému odpoveď, v ktorej uviedla, že sa jeho záložné právo uplynutím premlčacej doby premlčalo a nemožno mu ho ako veriteľovi priznať a vzhľadom na uvedené žalobkyňa vznesla námietku premlčania záložného práva.

Žalovaný dňa 20.02.2021 odoslal dlžníkovi list, ktorý dostala na vedomie aj žalobkyňa, a v ktorom žalovaný uvádza nemožnosť uplatnenia námietky premlčania jeho pohľadávky, ktorú zabezpečovalo záložné právo, dôvodiac to komunikáciou veriteľa s dlžníkom v roku 2017 a ustanovením v Zmluve o pôžičke, ktoré hovorí o možnosti predĺženia termínu splatnosti pôžičky. K tomu žalobkyňa poukázala, že aj keby tvrdenia žalovaného boli pravdivé a termín splatenia pôžičky by sa predĺžil do 31.12.2017, nedeclarovalo by to neplatnosť námietky premlčania, keďže trojročná premlčacia doba by už aj tak uplynula a to k dátumu 31.12.2020. Žalovaný vo svojej odpovedi v závere uvádza, že „musí konať uplatnením si záložného práva“, čím vyvoláva dôvodnú obavu žalobkyne, že žalovaný skutočne začne s výkonom svojho záložného práva. Žalobkyňa má za to, že právo žalovaného vymáhať pohľadávku vyplývajúcu zo Zmluvy o pôžičke je v zmysle § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka premlčané po uplynutí trojročnej premlčacej doby (§ 101 Občianskeho zákonníka), t. j. dňa 31.12.2009, a tým istým dátumom, teda 31.12.2009 je v zmysle § 100 ods. 2 druhá veta Občianskeho zákonníka premlčané záložné právo vyplývajúce zo Záložnej zmluvy, čím je záložné právo žalovaného nevykonateľné a nemožno ho žalovanému priznať. Žalobkyňa sa touto žalobou domáha určenia neexistencie záložného práva na Byte, pričom právoplatný rozsudok súdu vyhovujúci žalobe bude podkladom pre výmaz záložného práva na Byte, a to podľa § 34 ods. 1 katastrálneho zákona. Naliehavý právny záujem pre podanie tejto žaloby spočíva v ochrane vlastníckeho práva žalobkyne k Bytu, ktoré môže byť ohrozené výkonom premlčaného záložného práva. Určovacia žaloba je podľa názoru žalobkyne jediným vhodným právnym prostriedkom na ochranu vlastníckeho práva žalobkyne, pretože na podklade súdneho rozhodnutia môže byť záložné právo na Byte vymazané a žalovaný viac nebude môcť začať s výkonom záložného práva, prípadne v ňom pokračovať. Určením neexistencie záložného práva žalovaného možno dosiahnuť odstránenie právnej neistoty, v ktorej by sa žalobkyňa ocitla v súvislosti s úkonmi smerujúcimi k realizácii záložného práva a ak by súd nevyhovел žalobe, mohlo by dôjsť k nevyvrátiteľnej zmene právneho postavenia žalobkyne, čím je podľa názoru žalobkyne naliehavý právny záujem v konaní daný.

3. Žalovaný k žalobe nepodal žiadne písomné vyjadrenie, aj keď bol na to vyzvaný súdom uznesením sp.zn. 16C/14/2021-40 zo dňa 16.04.2021, ktoré mu bolo doručené dňa 21.04.2021, pričom samotná žaloba s jej prílohami mu bola doručená už dňa 29.03.2021 spoločne s uznesením sp.zn. 16C/14/2021-20 zo dňa 22.03.2021, ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým súd zakázal žalovanému ako záložnému veriteľovi, aby akýmkoľvek spôsobom nakladal s vyššie uvedeným nehnuteľnosťami, a to až do rozhodnutia súdu vo veci samej.

4. Súd predvolal na pojednávanie, na ktorom vo veci rozhodol, právneho zástupcu žalobkyne a žalovaného. Právny zástupca žalobkyne sa predmetného pojednávania zúčastnil.

5. Žalovanému bolo predmetné predvolanie doručované na adresu jeho trvalého pobytu, na ktorej si aj preukázateľne prevzal ako žalobu a uznesenie sp.zn. 16C/14/2021-20 zo dňa 22.03.2021 o nariadení neodkladného opatrenia, tak aj uznesenie sp.zn. 16C/14/2021-40 zo dňa 16.04.2021 s výzvou na vyjadrenie s k žalobe, t.j. na adresu : R. L. XXX/XX, L. M.. Uvedená súdna zásielka s predmetným predvolaním adresovaná žalovanému v 1. rade sa v súlade s ust. § 31a ods. 10 zákona č. 305/2013 Z.z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) považovala za vrátenú súdu dňa 09.06.2021. Postupom podľa § 111 ods. 3 Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorého ak nemožno doručiť písomnosť na adresu podľa § 106, písomnosť sa považuje dňom vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručенú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie, súd považoval uvedenú zásielku - t.j. predvolanie na pojednávanie za doručенú žalovanému dňom 09.06.2021. Žalovaný svoju neúčast na predmetnom pojednávaní neospravedlnil, a tak súd konal a napokon aj rozhodol bez jeho prítomnosti.

6. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to, s písomnou Zmluvou o pôžičke zo dňa 26.02.2006, s písomnou Záložnou zmluvou zo dňa 26.02.2003, s prípisom žalovaného zo dňa 25.01.2021 označeným ako „Oznámenie“ adresovaným žalobkyne, s prípisom žalobkyne zo dňa 16.02.2021 označeným ako „odpoveď na Váš list zo dňa 25.01.2021“ adresovaným žalovanému, s prípisom žalovaného zo dňa 20.02.2021 označeným ako „Odpoveď“ a adresovaným Y. N. L. (dlžníkovi), s výňatkom z Obchodného vestníka č. 112/2021 dňa 11.06.2021 v časti „Konkurzy a reštrukturalizácie“ časť pod ev. číslom : V. XXXXXX, ako aj oboznámiac sa s ďalším listinným dôkazom, ktorý si obstaral súd postupom v zmysle 185 ods. 2 Civilného sporového poriadku a to s internetovým čiastočným výpisom z Listu vlastníctva č. XXXX vedeného pre k.ú. L. W. U. a na ich základe zistil tento skutkový stav :

7. Dňa 26.02.2003 uzavrel žalovaný ako veriteľ a N. L., F. C. XX, XXX XX L. W. U. ako dlžník (ďalej len „dlžník“) zmluvu o pôžičke, ktorej predmetom bola pôžička peňazí vo výške XXX.XXX,- L.. Podľa uvedenej zmluvy sa veriteľ s dlžníkom dohodli, že dlžník vráti danú pôžičku do 31.12.2006. Podľa uvedenej zmluvy sa uvedené zmluvné strany tiež dohodli, že termín jej splatenia sa môže predĺžiť.

8. Zároveň dňa 26.02.2003 žalovaný ako záložný veriteľ uzavrel s E. L., F. C. XX, XXX XX L. W. U. ako záložcom (ďalej len „záložca“), zastúpenou dlžníkom na zabezpečenie vyššie uvedenej pohľadávky z vyššie uvedenej zmluvy o pôžičke záložnú zmluvu, na základe ktorej ako záloh bol poskytnutý byt č. X v bytovom dome so súpisným č. XXX na adrese: C. XX/X U. L. W. U., vchod č. XX na druhom podlaží, a to podľa zápisu na Liste vlastníctva č. XXXX vedeného pre katastrálne územie L. W. U., ktorý bytový dom je postavený na pozemkoch- parcelách registra "Z." evidovaných na katastrálnej mape pod číslami XXXX E. XXXX podľa zápisu na Liste vlastníctva č. XXXX.

9. Podľa internetového čiastočného výpisu z uvedeného Listu vlastníctva č. XXXX je v súčasnej dobe výlučnou vlastníčkou v podiele 1/1 k celku vyššie uvedenej nehnuteľnosti (predmetného bytu) ako aj k nemu prináležiacemu spoluvlastníckemu podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach predmetného bytového domu o veľkosti XXX/XXXXX k celku žalobkyňa, u ktorej sa podľa zápisu na uvedenom výpise ako titul nadobudnutia uvádza Uznesenie sp.zn. XD/XXX/XXXX-XX zo dňa 16.11.2020 - číslo zápisu v rámci katastrálneho konania : A.-XXXX/XXXX-XXX/XXXX.

10. Zároveň z uvedeného výpisu predmetného Listu vlastníctva vyplynulo a to z jeho časti „C: Ďarchy“, že vyššie uvedené záložné právo žalovaného na tejto nehnuteľnosti je zapísané aj v príslušnom katastri nehnuteľnosti.

11. Žalovaný listom zo dňa 25.01.2021 označeným ako „Oznámenie“ adresovaným žalobkyni tejto poukazujúc na uvedené záložné právo k tomuto bytu oznámil, že nakoľko je dlžník v úpadku, musí si svoju pohľadávku z predmetnej pôžičky vymáhať, pričom už „vykonal určité kroky“. Zároveň ju uvedeným prípisom vyzval na dohodu na vyrovnanie tejto jeho pohľadávky s tým, že v takomto prípade to „nebude riešiť exekúciou“. Odpoveď žiadal do 02.02.2021 s tým, že „po tomto termíne bude konať.“.

12. Žalobkyňa prípisom zo dňa 16.02.2021 označeným ako „Odpoveď na Váš list zo dňa 25.01.2021“ adresovaným žalovanému tomuto poukazujúc na to, že predmetnú pôžičku si dosiaľ nevymáhal súdnou cestou oznámila, že jeho právo na vrátenie pôžičky sa uplynutím dňa 31.12.2009 premlčalo a preto mu ho ako veriteľovi nemožno priznať. Zároveň uvedeným prípisom vzniesla námietku premlčania záložného práva, čo podľa jej vyjadrenia v tomto prípise znamená, že predmetné záložné právo zaniklo a nemožno ho vykonať.

13. Žalovaný listom zo dňa 20.02.2021 označeným ako „Odpoveď“ a adresovaným ako dlžníkovi, tak aj dávaným na vedomie žalobkyni, dlžníkovi uviedol, že námietku premlčania v tomto prípade nie je možné uplatniť, z dôvodu ďalšieho ustanovenia v zmluve o pôžičke a to, že termín jej splatnosti sa môže predĺžiť. Poukázal na to, že dlžník s veriteľom komunikoval aj v roku 2017, aj cez realitnú kanceláriu o predaji bytu, a ponúkol mu (žalovanému) vrátenie polovice dlhu, čo on ako veriteľ odmietol a žiadal vrátenie celej dlžnej sumy, takže „veriteľ“ je si vedomí dlžoby. Tento postup a zriadenie vecného bremena na danú nehnuteľnosť v prospech dlžníka a bez súhlasu žalovaného nasvedčujú na úmyselné poškodenie jeho ako veriteľa. Toto podozrenie potvrdzuje aj dedičské konanie, v ktorom daný byt zdedila výlučne sestra dlžníka (žalobkyňa), ktorá býva vo S.L.V. a na Slovensko nechodí. Zároveň v závere tohto prípisu uviedol, že „musí konať v danej veci, uplatnením si záložného práva.“

14. Na čiastočnom výpise Listu vlastníctva č. XXXX a to v jeho časti „C: Ďarchy“, resp. v časti označenej Poznámka, nie je ku dňu rozhodovania súdu zaznamenaný žiaden výkon vyššie uvedeného zapísaného záložného práva.

15. Z Obchodného vestníka č. č. 112/2021 dňa 11.06.2021 časť „Konkurzy a reštrukturalizácie“ pod ev. číslom : V. XXXXXX má súd preukázané, že na majetok dlžníka (Y. N. L.) bol dňa 02.06.2021 uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 33OdK/1050/2020 zrušený konkurz, ktorý bol pôvodne vyhlásený dňa 30.10.2020. Bolo zistené, že konkurzná podstata nepokryje náklady konkurzu.

16. Podľa § 137 zákona č. 160/2015 Z.z. , Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“), žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

a./ splnení povinnosti,

b./ nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,

c./ určenie, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo

d./ určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

17. Podľa § 34 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z.z., o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon), práva k nehnuteľnostiam uvedené v § 1 ods. 1, ktoré vznikli, zmenili sa alebo zanikli zo zákona, rozhodnutím štátneho orgánu, príklopom licitátora na verejnej dražbe, vydržaním, prírastkom a spracovaním, práva k nehnuteľnostiam osvedčené notárom, ako aj práva k nehnuteľnostiam vyplývajúce z nájomných zmlúv, zo zmlúv o prevode správy majetku štátu alebo z iných skutočností svedčiacich o zverení správy majetku obce alebo správy majetku vyššieho územného celku sa do katastra zapisujú záznamom, a to na základe verejných listín a iných listín. Záznamom sa zapisuje i zmena poradia záložných práv z dohody záložných veriteľov o poradí ich záložných práv rozhodujúcom na ich uspokojenie.

18. Podľa § 151j ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže záložný veriteľ začať výkon záložného práva. V rámci výkonu záložného práva sa záložný veriteľ môže uspokojiť spôsobom určeným v zmluve alebo predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona, (Zákon č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov) alebo domáhať sa uspokojenia predajom zálohu podľa osobitných zákonov, (napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z.z.) ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak.

19. Podľa § 151j ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže sa záložný veriteľ uspokojiť alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj vtedy, keď zabezpečená pohľadávka je premlčaná.

20. Podľa § 151l ods. 1 Občianskeho zákonníka, začatie výkonu záložného práva je záložný veriteľ povinný písomne oznámiť záložcovi a dlžníkovi, ak osoba dlžníka nie je totožná s osobou záložcu, a pri záložných právach registrovaných v registri záložných práv aj zaregistrovať začatie výkonu záložného práva v tomto registri, ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak. V písomnom oznámení o začatí výkonu záložného práva záložný veriteľ uvedie spôsob, akým sa uspokojí alebo sa bude domáhať uspokojenia zo zálohu.

21. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

22. Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

23. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

24. Podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak bolo právo priznané právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia plniť. Ak právo dlžník písomne uznal čo do dôvodu i výšky, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo; ak bola však v uznaní uvedená lehota na plnenie, plynie premlčacia doba od uplynutia tejto lehoty.

25. Podľa § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

26. Podľa § 112 Občianskeho zákonníka, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

27. Žaloba podaná žalobkyňou v tomto spore je určujúcou žalobou. V prípade tejto žaloby bolo potrebné, aby žalobkyňa preukázala naliehavý právny záujem na požadovanom určení, nakoľko to vyžaduje ustanovenie § 137 písm. c) CSP (keďže naliehavý právny záujem tu nevyplýva z osobitného predpisu).

28. Žalobkyňa v rámci svojej žaloby v súvislosti s otázkou naliehavého právneho záujmu na vedení tohto sporu uvádzala, že ten spočíva v ochrane jej vlastníckeho práva k bytu, ktoré môže byť ohrozené výkonom premlčaného záložného práva, a práve táto určovacia žaloba je jediným vhodným právnym prostriedkom na ochranu tohto vlastníckeho práva žalobkyne, pretože na podklade súdneho rozhodnutia môže byť záložné právo na byte vymazané a žalovaný viac nebude môcť začať s výkonom záložného práva, prípadne v ňom pokračovať. Určením neexistencie záložného práva žalovaného možno dosiahnuť odstránenie právnej neistoty, v ktorej by sa žalobkyňa ocitla v súvislosti s úkonmi smerujúcimi k realizácii záložného práva a ak by súd nevyhovел žalobe, mohlo by dôjsť k nevyvrátiteľnej zmene právneho postavenia žalobkyne, čím je podľa názoru žalobkyne naliehavý právny záujem v konaní daný.

29. V zmysle judikatúry a súdnej praxe, naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (R 17/1972). Určovacia žaloba nie je spravidla opodstatnená najmä vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je (nie je) právny vzťah alebo právo (porovnaj rozsudok NS SR sp.zn. 3Cdo 112/2004).

30. Naliehavý právny záujem nie je pri takej určovacej žalobe, keď je zrejmé, že aj v prípade vyhovenia takejto žalobe nedôjde k odstráneniu spornosti práva a bude po nej musieť i tak nasledovať ďalšie súdne konanie. V takom prípade by podaná určovacia žaloba neslúžila potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov. Ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) i iná žaloba (porovnaj rozhodnutie NS SR publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/1996).

31. V danom prípade sa súd stotožnil s odôvodnením existencie naliehavého právneho záujmu na tejto určovacej žalobe, ktorý dôvod uviedla žalobkyňa, keďže v spojitosti s § 34 ods. 1 zák.č. 162/1995 Z.z., ktorý upravuje otázku zápisu resp. výmazu práv k nehnuteľnostiam uvedeným v § 1 ods. 1 uvedeného zákona (medzi ktoré patrí aj záložné právo) a ktoré okrem iného aj zanikli rozhodnutím štátneho orgánu, takýmto určením možno dosiahnuť odstránenie právnej neistoty, v ktorej by sa žalobkyňa ocitla v súvislosti s úkonmi smerujúcimi k realizácii záložného práva.

32. V konaní bolo preukázané, že žalobkyňa prípisom zo dňa 16.02.2021 označeným ako „Odpoveď na Váš list zo dňa 25.01.2021“ adresovaným žalovanému vzniesla námietku premlčania záložného práva, určenie neexistencie ktorého je predmetom tohto sporu.

33. V tejto súvislosti súd uvádza, že záložné právo je právom, ktoré nepochybne premlčaniu podlieha pretože nejde o majetkové právo, ktoré by bolo z možnosti premlčania vylúčené. Premlčanie práva domáhať sa uspokojenia zo zálohu (ďalej aj len „premlčanie záložného práva“) je upravené v § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka a premlčacia lehota tohto práva v § 101 Občianskeho zákona. Premlčaniu podlieha záložné právo v trojročnej premlčacej dobe, ktorá začína plynúť odo dňa, keď vzniklo právo na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky zo zálohu. Premlčanie záložného práva sa riadi Občianskym zákonníkom aj v prípade, ak ním bola zabezpečená pohľadávka spravujúca sa Obchodným zákonníkom. Ak záložný veriteľ neuplatnil v premlčacej lehote právo na uspokojenie pohľadávky zabezpečenej z výťažku z predaja zo zálohu, má to za následok, ak sa záložca dovoľá

premlčania tohto práva, že záložný veriteľ sa nemôže úspešne domôcť speňaženia zálohu (uspokojenia zabezpečenej pohľadávky z výťažku z predaja zálohu). Záložné právo v takom prípade už nemôže byť naďalej spôsobilým predmetom na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky (porovnaj Nález Ústavného súdu SR sp.zn. II.ÚS/250/2011-30 zo dňa 08.12.2011.)

34. Z úpravy § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka je ďalej zrejmé, že trojročná premlčacia doba záložného práva neuplynie skôr, než uplynie premlčacia doba zabezpečenej pohľadávky. Zmysel právnej úpravy stanovujúcej, že právo záložného veriteľa domáhať sa uspokojenia zo zálohu sa nepremlčí prv, než uplynie premlčacia doba zabezpečenej pohľadávky, spočíva v tom, že v situácii, keď obe premlčacie doby (premlčacia doba zabezpečenej pohľadávky a premlčacia doba záložného práva) môžu, ale nemusia začať plynúť v rovnaký deň, nezodpovedalo by akcesorickej povahe záložného práva, ak by existovala zabezpečená pohľadávka, vo vzťahu ku ktorej premlčacia doba (ktorá môže byť aj dlhšia než trojročná) neuplynula, a súčasne záložného práva, vo vzťahu ku ktorému už (trojročná) premlčacia doba uplynula, čo by malo za následok stav, za ktorého by sa veriteľ zabezpečenej pohľadávky mohol domáhať uspokojenia sa zo zálohu iba podmienene pre prípad, že záložca námietku premlčania jeho práva domáhať sa uspokojenia zo zálohu nevzniesie. Tomu korešponduje aj ustanovenie § 151j ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa môže záložný veriteľ uspokojiť alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj vtedy, keď je zabezpečená pohľadávka premlčaná. To však platí iba v prípade, ak nie je zároveň premlčané aj právo záložného veriteľa domáhať sa uspokojenia zo zálohu, resp. v prípade, ak síce premlčané je, avšak záložca nevzniesol námietku premlčania. Nie je totiž vylúčená situácia, že trojročná premlčacia lehota práva domáhať sa uspokojenia zo zálohu uplynie záložnému veriteľovi neskôr, než premlčacia doba práva veriteľa domáhať sa zaplata pohľadávky voči dlžníkovi (napr. ak ide o zabezpečenú pohľadávku, ktorá sa premlčuje v kratšej premlčacej dobe než trojročnej) (porovnaj Nález Ústavného súdu SR sp.zn. II.ÚS/250/2011-30 zo dňa 08.12.2011.)

35. V danom spore bolo preukázané, že záložného práva, ktorého zálohom bol byt č. X v bytovom dome so súpisným č. XXX na adrese: C. XX/X U. L. W. U., ktorého súčasnou výlučnou vlastníčkou je žalobkyňa, zabezpečovalo pohľadávku zo zmluvy o pôžičke zo dňa 26.02.2003 vo výške XXX.XXX,- L., ktorej splatnosť nastala 31.12.2006, t.j. dňom, kedy podľa uvedenej zmluvy o pôžičke mal dlžník túto žalovanému ako veriteľovi vrátiť.

36. V konaní nebolo preukázané, že by k uplatneniu nároku na zaplata tejto pohľadávky zo strany žalovaného voči dlžníkovi došlo súdnou cestou, resp. že by zo strany dlžníka vo vzťahu k tejto pohľadávke bol vykonaný akýkoľvek iný právny úkon, ktorý by viedol k pretrhnutiu plynutia premlčacej doby a prípadne začatiu plynutia novej premlčacej doby a to prípadne aj dlhšej než je trojročná všeobecná premlčacia doba (§ 112, príp. § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

37. V prípise zo dňa 20.02.2021 označenom ako „Odpoveď“ a adresovanom ako dlžníkovi, tak žalobkyni, žalovaný síce uviedol, že námietku premlčania v tomto prípade nie je možné uplatniť, z dôvodu ďalšieho ustanovenia v zmluve o pôžičke a to, že termín jej splatnosti sa môže predĺžiť aj s poukazom na jeho komunikáciu s dlžníkom v roku 2017, avšak v konaní nebol predložený žiaden relevantný dôkaz, ktorý by osvedčil, že si uplatnil túto pohľadávku na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračoval (§ 112 Občianskeho zákonníka), resp. že dlžník predmetnú pohľadávku písomne uznal čo do dôvodu i výšky (§ 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

38. Vzhľadom na uvedené tak súd ustálil, že premlčacia doba u tejto pohľadávky bola všeobecná trojročná a uplynula dňom 31.12.2009 (t.j. 3 roky po dátume splatnosti 31.12.2006).

39. Od uvedeného momentu, t.j. od 31.12.2009 začala plynúť aj premlčacia doba na začatie výkonu záložného práva, ktoré je predmetom tohto sporu, teda na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky z vyššie uvedeného zálohu a to niektorým zo spôsobov predvídaných v § 151j ods. 1 Občianskeho zákonníka.

40. V spore nebolo preukázané, že by žalovaný v období troch rokov plynúcich od dátumu 31.12.2009 akýmkoľvek spôsobom uvedeným v § 151j ods. 1 Občianskeho zákonníka začal výkon tohto záložného práva.

41. V tejto súvislosti súd poznamenáva, že prerušenie plynutia tejto premlčacej doby podľa § 112 Občianskeho zákonníka žalovaný ako veriteľ mohol spôsobiť pre analógiu aj predajom zálohu na dražbe podľa zák. č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „zák. č. 527/2002 Z.z.“).

42. Totiž v prípade ak si veriteľ zvolí ako spôsob realizácie výkonu záložného práva predaj zálohu v rámci dobrovoľnej dražby podľa zákona č. 527/2002 Z.z., tak je jasné, že v tomto prípade si tento výkon záložného práva veriteľ neuplatňuje na súde či inom príslušnom orgáne, a následne nepokračuje v takto začatom konaní u tohto orgánu, aby si tak zabezpečil neplynutie premlčacej lehoty. To však neznamená, že by pozastavenie plynutia premlčacej lehoty na výkon tohto záložného práva, nebolo možné dosiahnuť. V takomto prípade, je totiž potrebné ust. § 112 Občianskeho zákonníka vykladať cez analógiu legis vyplývajúcu z § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a síce tak, že veriteľ dosiahne prerušenie plynutia tejto premlčacej lehoty, pokiaľ v tejto lehote uplatní zákonný postup na predaj zálohu v zmysle príslušných ustanovení zák. č. 527/2002 Z.z. a teda začne dobrovoľnú dražbu na predaj zálohu a v tejto aj riadne pokračuje.

43. V konaní však nebolo preukázané začatie výkonu predmetného záložného práva vo vyššie uvedenej lehote ani týmto spôsobom.

44. V prípise zo dňa 20.02.2021 označenom ako „Odpoveď“ síce žalovaný uvádza, že „musí konať v danej veci, uplatnením si záložného práva.“, avšak k preukázaniu podniknutia relevantných právnych úkonov smerujúcich k tomuto uplatneniu z jeho strany v spore nedošlo.

45. V tejto súvislosti súd predovšetkým poukazuje na to, že vo výpise z Listu vlastníctva č. XXXX a to v jeho časti „C : Ďarchy“, resp. v časti označenej Poznámka, nie je ku dňu rozhodovania súdu zaznamenaný žiaden výkon vyššie uvedeného zapísaného záložného práva.

46. Na základe uvedeného s prihliadnutím na vznesenú námietku premlčania záložného práva žalobkyňou uvedenú v jej prípise zo dňa 16.02.2021 označenom ako „Odpoveď na Váš list zo dňa 25.01.2021“ ak aj na to, že aj v prípade výkonu záložného práva sa uplatňuje všeobecná trojročná premlčacia doba, a táto v prípade práva žalovaného na realizáciu výkonu uvedeného záložného práva uplynula dňom 31.12.2012, je právo žalovaného začatie výkonu záložného práva premlčané.

47. Súd ďalej uvádza, že z ustanovení § 100 ods. 2 a § 151j ods. 2 Občianskeho zákonníka pre prípad, že záložca a obligačný dlžník sú rozdielne osoby, zároveň vyplýva aj to, že zatiaľ čo námietku premlčania pohľadávky môže účinne vzniesť iba obligačný dlžník (avšak nie záložca), v spojení s § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka platí, že námietku premlčania práva domáhať sa uspokojenia zo zálohu, môže vzniesť iba záložca (avšak nie obligačný dlžník zabezpečenej pohľadávky).

48. Pokiaľ ustanovenie § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka predlžuje plynutie premlčacej doby práva domáhať sa uspokojenia zo zálohu tak, že ustanovuje, že záložné práva sa nepremičujú skôr, než zabezpečená pohľadávka, vychádza z toho, že je potrebné skúmať iba to, kedy uplynie premlčacia doba zabezpečovanej pohľadávky, avšak nie to, či bola dlžníkom vo vzťahu k právu veriteľa domáhať sa splnenia zabezpečovanej pohľadávky aj vznesená námietka premlčania. Vznesenie námietky premlčania záložného práva je významné iba vo vzťahu k právu záložného veriteľa domáhať sa uspokojenia zo zálohu, pričom je zrejmé, že túto námietku môže vzniesť iba záložca a prvý raz tak môže (úspešne) urobiť až v momente, keď uplynula premlčacia doba aj zabezpečovanej pohľadávky, nielen trojročná premlčacia doba pre premlčanie práva záložného veriteľa domáhať sa uspokojenia zo zálohu. V prípade ak tieto premlčacie doby uplynuli, záložný veriteľ nezačal s predajom zálohu a záložcom bola námietka premlčania vznesená, stráca záložný veriteľ možnosť domáhať sa (proti vôli záložcu) uspokojenia zo zálohu, pretože jeho záložné právo je premlčané (porovnaj Nález Ústavného súdu SR sp.zn. II.ÚS/250/2011-30 zo dňa 08.12.2011.)

49. V tejto súvislosti súd poukazuje na publikované odborné právne názory, podľa ktorých, aj keď premlčané právo pretrváva - všeobecne vzaté - ako tzv. naturálna obligácia, nemožno takýto záver bez ďalšieho vztiahnuť aj na záložné právo. Ku speňaženiu zálohu môže dôjsť na návrh záložného veriteľa, pokiaľ nestanovia osobitné právne predpisy iné spôsoby speňaženia, aj vo verejnej dražbe

(uskutočňovanej v podmienkach Slovenskej republiky podľa zákona č. 527/2002 Z.z.- poznámka súdu). Pokiaľ namieta žalobca dôvodne premlčanie záložného práva, nemožno tu úspešne dôvodiť tzv. naturálnou obligáciou spočívajúcou v možnosti uspokojenia zabezpečenej pohľadávky z výťažku speňaženia zálohu, nakoľko speňaženie zálohu na návrh záložného veriteľa tu už nemôže byť uskutočnené a dobrovoľné splnenie práva (nároku) na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky z výťažku speňaženia zálohu záložným dlžníkom nie je pojmovo možné; k prijatiu "premlčaného dlhu" teda v tomto prípade, na rozdiel od záväzkových právnych vzťahov, už z povahy veci nemôže dôjsť (porovnaj rozsudek Najvyššieho soudu České republiky sp. zn. 21 Cdo 2185/2009 z 21.12.2010).

50. Preto v takýchto prípadoch žalobca sa môže brániť proti právu záložného veriteľa na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky z výťažku speňaženia zálohu nielen (zákonom predpísanou) obranou proti návrhu záložného veriteľa na speňaženie zálohu, ale aj prostredníctvom určovacej žaloby, že tu záložné právo nie je (napr. určením, že vec nie je zaťažená záložným právom), ak je na takomto určení naliehavý právny záujem [§ 80 písmeno c) Osp.](v zmysle súčasnej platnej právnej úpravy v Slovenskej republike podľa § 137 písm c./ CSP - poznámka súdu). Ak došlo k premlčaniu záložného práva, môže sa záložný dlžník nepochybne dovolať premlčania pri každej (zákonom poskytnutej) obrane proti výkonu práva (nároku) záložného veriteľa na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky z výťažku speňaženia zálohu, teda aj v konaní začatom podaním určovacej žaloby, že tu záložné právo nie je. (porovnaj rozsudek Najvyššieho soudu České republiky sp. zn. 21 Cdo 2185/2009 z 21.12.2010, tiež rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 41Co/80/2019 zo dňa 20.02.2020).

51. Vzhľadom na vyššie uvedené preto súd žalobe žalobkyne v plnom rozsahu vyhovel.

52. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

53. Podľa § 255 ods.1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

54. Podľa § 255 ods.2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

55. Podľa § 262 ods.1CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

56. Podľa § 262 ods.2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

57. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP a žalovaného zaviazal povinnosťou zaplatiť náhradu trov konania žalobkyne v rozsahu zodpovedajúcom pomeru jej úspechu v tomto spore, čo v danom prípade znamenalo v plnom rozsahu.

58. Výrok o náhrade trov konania súd formuloval v zmysle právneho názoru vysloveného Najvyšším súdom SR v uznesení sp.zn. 6 Cdo/65/2017 zo dňa 30.05.2017, ako aj v uznesení sp. zn. 6 Cdo 222/2016 zo dňa 23. marca 2017, podľa ktorého musí v ňom byť uvedené, kto a komu má zaplatiť náhradu trov konania s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením, a teda len takouto formuláciou výroku o náhrade trov konania bude splnená požiadavka zákona, aby rozhodnutie súdu o nároku na náhradu trov konania v spojení s rozhodnutím o výške tejto náhrady bolo vykonateľné, teda aby bolo spôsobilým exekučným titulom pre prípadné vynútenie ním uloženej povinnosti.

59. O výške náhrady týchto trov konania bude v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves písomne v štyroch vyhotoveniach . (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok/ ďalej len ako „ CSP“/).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 359 CSP)

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania , proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.